

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ЗАРУБІЖНА ЖУРНАЛІСТИКА
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 0303 «Журналістика та інформація»

Напрямок 6.030301 «Журналістика»

Освітня програма Журналістика

Спеціалізація Журналістика

Вид дисципліни обов'язкова

Факультет філологічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філологічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 11

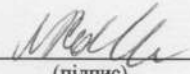
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Бондаренко Т. О. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри журналістики.

Протокол від “13” червня 2018 року № 13.

Завідувач кафедри журналістики

_____ (підпис)

Хавкіна Л. М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією філологічного факультету.

Протокол від “21” червня 2018 року № 5.

Голова методичної комісії філологічного факультету

_____ (підпис)

Гноєва Н. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Зарубіжна журналістика” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавр спеціальності (напряму) «Журналістика» спеціалізації «Журналістика».

Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів уявлення про історичні закономірності та тенденції розвитку зарубіжної журналістики; вивчити найважливіші етапи її становлення (від античності до ХХ ст.); з’ясувати традиції світової журналістики та головні чинники її розвитку.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завдання: ознайомити студентів з процесом виникнення та розвитку журналістики, обумовленого різноманітними соціокультурними, історичними, технологічними та іншими факторами; розкрити закономірності розвитку світової преси, інформаційних агентств, телебачення й радіомовлення; розглянути системи ЗМІ провідних країн у сфері інформаційних технологій.

1.3. Кількість кредитів

6 (денне) / 5 (заочне)

1.4. Загальна кількість годин

180 (денне) / 150 (заочне)

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
4-й	5-й
Семестр	
7-й	9-й
Лекції	
50 год.	16 год.
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота, у тому числі	

116 год.	132 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати: головні етапи розвитку пражурналістики й журналістики; особливості становлення та розвитку журналістики в Англії, США, Франції; найвідоміших представників світової преси, інформаційних агентств, телебачення й радіомовлення; специфіку формування масової та елітарної преси, комерційних видань; особливості розвитку газетної та журнальної справи протягом XVII–XX ст., передумови виникнення нових ЗМІ у XX ст. (телебачення, радіомовлення, Інтернет);

уміти: характеризувати особливості формування національних систем ЗМІ; порівнювати системи ЗМІ XVII–XX ст.; орієнтуватися в процесах, що відбуваються в сучасній зарубіжній журналістиці.

1.7. Фахові компетентності

Здатність застосування знань із української та зарубіжної культури, літератури, історії, релігії, екології, соціології, політології, економіки тощо у практичній діяльності журналіста.

Здатність планувати власну роботу (журналіст-фрілансер) та роботу засобу масової комунікації.

Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій потреб медіаіндустрії.

Здатність здійснювати власне наукове дослідження в галузі соціальних комунікацій, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1

Тема 1. Пражурналістські явища в Давній Європі

Поняття пражурналістики. Усні й письмові пражурналістські явища. Ораторська проза й історіографія як прообрази публіцистики. «Acta publica» й «Acta diurna». Система пражурналістських явищ Середньовіччя. Усна й письмова середньовічна публіцистика. Система пражурналістських явищ епохи Відродження. Інститут гінців як прообраз пошти. Рукописні інформаційні листки Західної Європи. Винайдення книгодрукування. Друковані листки новин. Публіцистика епохи Відродження.

Тема 2. Зародження періодичної преси в Західній Європі

Перші газети Німеччини. Зародження друкованої періодики в Англії. Англійські «меркурії». Розвиток друкованої періодики у Франції. «Ля Газетт» Т. Ренодо: історія створення, періодичність, зміст, структура видання. Перші щоденні газети. Перші західноєвропейські журнали.

Розділ 2

Тема 3. Зародження журналістики в Англії. Англійська журналістика XVII ст.

Передумови виникнення англійської друкованої періодики. «Англійський Меркурій» (1588). Перші англійські газети, їх зміст і структура. Особливості розвитку журналістики в період англійської революції. Закон про цензуру 1643 р. «Ареопагітика» Джона Мільтона, її роль у становленні ліберальної теорії преси. Розвиток друкованої періодики в другій половині XVII ст.

Тема 4. Англійська журналістика епохи Просвітництва

Просвітницький і персональний характер журналістики XVIII в. Розвиток журнальної періодики. Д. Дефо — журналіст. Публіцистика Дж. Свіфта. «Тетлер», «Спектейтор» і «Гардіан» Р. Стіла и Дж. Аддісона. Закон про штемпельний збір 1712 р., його наслідки для англійської журналістики. «Джентльменс мегезін» Е. Кейва – новий тип журналу. Зміст англійських газет у середині – другій половині XVIII ст. Фактори, що сприяли швидкому розвитку преси останньої третини XVIII ст. Зародження політичної газетної періодики («Морнінг кронікл», «Морнінг пост»). Історія появи й розвитку газети «Таймс».

Тема 5. Англійська журналістика XIX ст.

Англійська періодика першої половини XIX ст. Соціокультурна ситуація в Англії початку XIX ст. Вплив вікторіанства на англійську журналістику XIX ст. Вплив партій вігі й торі на розвиток друкованої періодики. Типологія британської преси першої половини XIX ст. Гоніння на журналістів. «Політичний журнал» В. Коббета.

Структура, функціонування та зміст найбільших лондонських ранкових газет. Роль Дж. Перрі в розвитку англійської періодики. «Таймс» – лідер англійської преси XIX ст. Специфіка найбільших лондонських вечірніх газет. Закон про зниження гербового збору (15 вересня 1836 р.). Чартистська публіцистика і преса.

Англійська періодика другої половини – кінця XIX ст. Відміна гербового збору (1855 р.), технічні вдосконалення у сфері друку та поліграфії в другій половині XIX ст. як чинники появи й розвитку дешевої масової преси. Інформаційне агентство «Рейтер». Посилення комерціалізації англійської преси наприкінці XIX ст. Зародження «нової журналістики». «Пелл-Мелл газет» У. Стеда – зразок «нової журналістики» в Англії. Концентрація друкованої преси на межі століть. Найбільші англійські видавничі концерни.

Тема 6. Зародження журналістики у Франції

Передумови виникнення французької друкованої періодики. Перші друковані видання Франції. «Газетт» Т. Ренод. Фронда и мазарінади. «Журналь де саван» і

«Меркюр галан». «Нувелізм» як явище французької журналістики XVII ст. Опозиційна французька преса за кордоном. Виникнення першої щоденної газети.

Тема 7. Французька журналістика епохи Просвітництва

Цензурний кодекс 1723 р. Роль французьких просвітителів у становленні ліберальної концепції друку. Розвиток спеціалізованої наукової періодики у Франції в середині XVIII ст. Перша французька щоденна газета. Журналістика ВФБР. Зародження політичної газетної періодики у Франції. «Декларація прав людини й громадянина» і свобода слова в революційній Франції. Публіцисти ВФБР.

Тема 8. Французька журналістика XIX ст.

Французька журналістика епохи Консульства й Імперії. Політика Наполеона у сфері друку. Французька преса епохи Реставрації. «Хартія 4 червня 1814 р.» Людовіка XVIII. Паризька періодика часів «Ста днів» Наполеона. Опозиційні та проурядові газети. Закони про періодичку 1819 р. Французька журналістика Липневої монархії. «Хартія 1830 р.» Луї-Філіппа і сплеск французької періодики. «Бульварні журналісти». Передумови виникнення дешевої преси. Роль Е. де Жирардена у французькій журналістиці. «Пресс» Жирардена.

Французька журналістика другої половини XIX ст. Вплив Лютневої революції 1848 р. на лібералізацію французької преси. Лояльні та опозиційні газети.

Розділ 3

Тема 9. Зародження журналістики в США

Передумови виникнення журналістики в США. Бостон як осередок американської журналістики. Перші газети США. Видавнича діяльність Бенджаміна Франкліна.

Тема 10. Північноамериканська преса другої половини XVIII ст.

Американська періодика напередодні Війни за незалежність (1775–1783). Особливості розвитку журналістики у воєнний період. Діяльність Т. Пейна. «Памфлетна війна» в роки війни. Журналістика післявоєнного періоду.

Тема 11. Розвиток північноамериканської журналістики в XIX ст.

Соціокультурна ситуація в США початку XIX ст., особливості розвитку журналістики цього періоду. Поява масових дешевих газет (penny press) у 1830–1840-х рр. «The New York Sun» (Бенджамін Дей); «The New York Herald» (Джеймс Гордон Беннет); «New York Tribune» (Хорас Грілі); «The New York Times» (Генрі Реймонд). Зміни, пов'язані з появою дешевих газет. Створення першого інформаційного агентства «Associated Press».

Аболіціоністський рух. Американська журналістика Півдня й Півночі. Аболіціоністська преса. Особливості розвитку журналістики в період Реконструкції.

Американська журналістика кінця XIX – початку XX ст. Концентрація періодики на межі століть. Розквіт «жовтої преси». Діяльність Д. Пулітцера (газета «The New York World»), У. Р. Херста (газета «The New York Journal»), А. Окса (газета «The New York Times»).

Розділ 4

Тема 12. Світова журналістика на межі XIX–XX ст.

Особливості розвитку світової журналістики на межі століть. Концентрація періодики й новий етап у розвитку масової преси. Поява перших таблоїдів. Магнати друкованої періодики США і країн Західної Європи. Становлення реклами як основного каналу фінансування преси. Розвиток журнальної періодики. Рух «розгрібачів бруду» – розслідувальна журналістика в США. Інформаційні агентства США та Європи.

Тема 13. Становлення й розвиток телебачення й радіомовлення

Етапи технічного розвитку радіомовлення. Особливості використання радіомовлення під час Першої світової війни. Перші радіомовні корпорації в США. Радіомовлення в країнах Західної Європи. Створення й розвиток Бі-Бі-Сі. Моделі організації та фінансування радіомовлення: приватна комерційна; суспільна; державна. Зародження телебачення. Початок регулярного телебачення в країнах Західної Європи та США.

Тема 14. Найбільші світові медіакорпорації

Шляхи концентрації та монополізації ЗМІ.

Медіакорпорації США: «Ганнет компані інкорпорейтед», «Найт-Ріддер ньюспейперз інкорпорейтед», «Херст корпорейшн», «Триб'юн компані», «Нью-Йорк Таймс компані», «Нью Америка паблішінг», Група Руперта Мердока, «Таймс міррор компані», газетний трест Ньюхауза.

Медіакорпорації Великої Британії: «Ассошіейтед Ньюспейперз», «Міррор Груп Консорціум», «Томсон рідженл ньюспейперз», «Ньюс Інтернешнл», «Юнайтед Ньюспейперз», «Телеграф Груп», «Ньюспейпер Паблішінг», «Пірсон», «Гардіан Медіа Груп».

Медіакорпорації Німеччини: газетно-видавничий концерн «Аксель-Шпрінгер-ферлаг», «Бертельсман», Видавничий концерн «Генріх Бауер-ферлаг», Об'єднання Аугштейна, «Зюддойче-ферлаг»,.

Медіакорпорації Франції: Група «Ашетт», Група Ерсана. Медіакорпорації Канади: «Саутем Інкорпорейтед», «Холлінгер Інкорпорейтед».

Тема 15. Особливості розвитку газетної та журнальної періодики у XX ст.

Провідні друковані ЗМІ XX ст. Розвиток журнальної періодики (дайджести («Рідерз Дайджест»), науково-популярні журнали («National Geographic»), журнали новин («Time»), ілюстровані журнали). Газетна періодика XX ст. («Financial Times», «International Herald Tribune», «USA Today», «Wall Street Journal» тощо).

Тема 16. Формування системи міжнародних новин

Передумови формування системи міжнародних новин. Провідні постачальники міжнародних новин. Інформаційні агентства: Reuters, Associated Press, Navas, France Press, ИТАР-ТАСС, Интерфакс, Bloomberg, dpa; радіослужби: BBC World Service, Voice of America, Deutsche Welle, France International, Liberty, Free Europe, Free Asia; друковані видання: Financial Times, International Herald Tribune, USA Today, Wall Street Journal, Time, Newsweek, Economist; телемережі:

CNN, BBC World, Euronews, Al-Jazeera, Eurosportnews, Bloomberg TV, Deutsche Welle. Продукція та діяльність найбільших постачальників міжнародних новин.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Тема 1. Пражурналістські явища в Давній Європі	4	4					1	1				
Тема 2. Зародження періодичної преси в Західній Європі	4	2	2				1	1				
Разом за розділом 1	8	6	2				2	2				
Розділ 2												
Тема 3. Зародження журналістики в Англії. Англійська журналістика XVII ст.	2	2					1	1				
Тема 4. Англійська журналістика епохи Просвітництва	2	2					1	1				
Тема 5. Англійська журналістика XIX ст.	4	2	2				1	1				
Тема 6. Зародження журналістики у Франції	2	2					1	1				
Тема 7. Французька журналістика епохи Просвітництва	2	2					1	1				
Тема 8. Французька журналістика XIX ст.	4	2	2				1	1				
Разом за розділом 2	18	14	4				6	6				
Усього годин	26	20	6				8	8				
Розділ 3												
Тема 9. Зародження журналістики в США	2	2					1	1				
Тема 10. Північноамериканська преса другої половини XVIII ст.	2	2					1	1				
Тема 11. Розвиток північноамериканської журналістики в XIX ст.	6	4	2				1	1				
Разом за розділом 3	10	8	2				3	3				
Розділ 4												

Тема 12. Світова журналістика на межі XIX–XX ст.	4	2					1	1				
Тема 13. Становлення й розвиток телебачення й радіомовлення	4	2					1	1				
Тема 14. Найбільші світові медіакорпорації	4	2					1	1				
Тема 15. Особливості розвитку газетної та журнальної періодики у XX ст.	4	4					1	1				
Тема 16. Формування системи міжнародних новин	6	4	4				3	1	2			
Разом за розділом 4	22	14	4				7	5	2			
Усього годин	32	24	4				12	8	2			

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Пражурналістські явища й зародження журналістики в Європі	2
2	Особливості становлення й формування англійської журналістики	2
3	Особливості зародження й розвитку французької журналістики	2
4	Північноамериканська преса XVII–XIX ст.	2
5	Особливості розвитку світової журналістики XX ст.	6

5. Індивідуальні завдання

Написати реферат на тему «Журналістська діяльність відомого публіциста XVII–XX ст.». (5 балів)

6. Методи контролю

Іспит (тестові завдання), термінологічні диктанти, індивідуальне завдання, підсумкова контрольна робота.

ПРИКЛАДИ РОБІТ

Термінологічний диктант

Під час вивчення зарубіжної журналістики велике значення має термінологічна робота. Вона передбачає засвоєння студентами термінів і понять курсу, дат основних подій в історії зарубіжної журналістики, прізвищ та імен видатних постатей (видавців, журналістів, політичних осіб). У кожному модулі трапляються нові для студентів слова (наприклад, ординарці, гомілія, acta senatus

тощо), знання й вільне оперування якими дозволяє чітко та зрозуміло передавати зміст матеріалу. Під час вивчення історії зарубіжної журналістики студенти повинні вміти викладати матеріал (усно або письмово) із використанням спеціальної термінології, згадувати основні дати (наприклад, рік зародження європейської газетної періодики, перших європейських і американських журналів тощо) та прізвища видавців, редакторів і журналістів (Дж. Пулітцер, Б. Франклін, Т. Ренодо тощо). Кращому запам'ятовуванню термінів, дат і прізвищ сприяє систематична робота з ними на занятті й під час позааудиторної роботи.

Термінологічний диктант має на меті перевірити знання студентами понять і термінів, що подеколи є складними для запам'ятовування, а також прізвищ та імен відомих в історії зарубіжної журналістики постатей тощо.

Приклади завдань термінологічного диктанту

1. Назвіть ім'я та прізвище першого редактора «Французького Меркурія».
(Жан Рішар)
2. Інша назва урочистого красномовства. (Епідиктичне)
3. Вкажіть рік виходу й назву першої щоденної газети Великої Британії.
(Daily Courant, 1702)

Індивідуальне завдання

Цілі роботи: сформувати вміння студентів використовувати отримані знання у власній журналістській діяльності; користуватися фактами з історії зарубіжної журналістики в матеріалах, призначених для сучасної аудиторії.

Завдання роботи: підготувати журналістський матеріал (в аналітичному або публіцистичному жанрі для будь-якого сучасного ЗМІ) про таке:

- 1) видатну людину (редактора, журналіста, видавця) в історії журналістики XVII–XX століть;
- 2) видатне явище (таблоїдна преса, penny press, персональний журналізм тощо) в історії журналістики XVII–XX століть.

Підсумкова контрольна робота

Підсумкова робота є звітною формою контролю, що відбувається за підсумками вивчення чотирьох модулів. Вона має продемонструвати рівень отриманих студентом знань, уміння аналізувати явища та процеси, що відбувалися під час становлення зарубіжної журналістики, вільно оперувати термінами й поняттями, згадувати прізвища журналістів і дати основних подій.

Підсумкова робота передбачає розлогу відповідь на запропоновані запитання (наприклад, порівняння систем масової комунікації різних країн у різні історичні періоди; аналіз видатних творів, що вплинули на становлення журналістики; глибоке вивчення певної проблеми або явища із застосуванням прикладів з історії становлення й розвитку журналістських явищ тощо).

Приклади завдань підсумкової контрольної роботи

1. Письмові канали масової комунікації античності й Відродження: порівняльна характеристика.
2. Таблоїдна преса в Західній Європі (на прикладі однієї країни) та США: порівняльна характеристика.
3. Становлення телебачення у країнах Західної Європи й США.
4. Видатні жінки-журналістки XVII–XIX ст.
5. Видатні англійські видавці XVII–XIX ст.
6. Видатні американські видавці XVII–XIX ст.

Критерії оцінювання термінологічного диктанту

Термінологічний диктант складається з 20 питань по 0,25 бала кожне. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за кожен диктант, – 5 (разом – 10 балів за 2 диктанти).

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи

За підсумкову контрольну роботу студент може отримати 15 балів (три

запитання по 5 балів).

15–13 балів студент отримує за такі знання і вміння:

- комплексне вирішення поставлених завдань;
- вільне володіння й чітке розуміння понятійного матеріалу;
- послідовний виклад матеріалу;
- компетентне оперування конкретними ситуаціями і прикладами.

Допускаються 1–3 неточності у викладі матеріалу, що не впливають на суть викладених відповідей.

12–9 балів студент отримує за такі знання і вміння:

- комплексне вирішення поставлених завдань;
- правильне з'ясування основного змісту матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- точне застосування понятійного матеріалу;
- оперування практичним контекстом.

Допускаються 1–3 неточності у використанні понятійного матеріалу, незначні похибки у викладі причинно-наслідкових зв'язків, які не впливають на загалом хороший рівень виконаного завдання.

8–5 бали студент отримує, якщо:

- завдання виконане частково;
- у відповідях допущено помилки;
- студент поверхово знається на понятійному матеріалі;
- студент поверхово орієнтується у практичному застосуванні матеріалів курсу.

Базова частина завдання виконана на прийнятному рівні, проте допущено

значну кількість помилок змістовного характеру.

4 бали й менше студент отримує тоді, коли:

- завдання не подано на перевірку вчасно;
- поданий матеріал не розкриває суті завдання;
- відсутнє розуміння понятійного матеріалу;
- бракує оперування конкретним практичним контекстом.

Критерії оцінювання знань на іспиті

За екзаменаційну роботу студент може отримати 40 балів.

• **40–35 балів** – студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал, всебічно ознайомився зі змістом модулів та основними положеннями рекомендованої літератури, вільно і грамотно викладає свої думки, логічно мислить і вміє навести беззаперечні аргументи на користь своєї позиції, будує свої міркування не на абстрактних припущеннях, а на знанні першоджерел; відповідь містить вичерпне за сумою знань розкриття всіх запитань і розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з комунікативної практики – з історії та сучасності, які дозволяють судити про повноту уявлень студента про поставлене питання; відповідь має бути викладена гарною, багатомовною, відзначатися точним уживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

• **34–25 балів** – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами змісту модулів, допускає неточності й суперечності в аргументації своїх суджень, порушує логіку викладу думки; відповідь містить повне, але не вичерпне за сукупністю виявлених знань висвітлення всіх запитань, що містяться в білеті, неповну аргументацію головних положень, допускає порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з комунікативної практики, у відповіді допускаються мовностилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне

тлумачення фактів.

• **24–15 балів** – студент, в основному, засвоїв теоретичні знання, орієнтується у змісті модулів, але непереконливо формулює свою позицію, плутано викладає думки, помиляється під час формулювання основних понять, допускає багато мовних помилок; відповідь містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення всіх запитань; поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні неточності, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу; не ілюструє теоретичні положення прикладами з комунікативної практики; мова відповіді містить багато помилок, характерне неправильне слово- й терміновживання.

• **14 балів і менше** – студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, не опанував достатньою мірою навчальний матеріал модуля, погано знає наукові факти, не орієнтується (або погано орієнтується) в першоджерелах і рекомендованій літературі, демонструє відсутність наукового мислення, безграмотність; відповідь містить неправильне висвітлення питань, помилкову аргументацію, помилкові твердження, неправильні посилання на факти та їх тлумачення, мовні недоліки.

7. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
Розділ 1		Розділ 2						Розділ 3				Розділ 4				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
	5		5	5		5	5			10			5	5	15		

Розподіл балів за видами робіт

Різновид роботи	Максимальна кількість балів
Відповідь на семінарах	$5 \cdot 5 = 25$
Індивідуальна робота	$1 \cdot 10 = 10$

Термінологічний диктант	$2 \cdot 5 = 10$
Підсумкова контрольна робота	$1 \cdot 15 = 15$
Екзаменаційна робота	40
Разом	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Рекомендована література

Базова

1. Андрунас Е.Ч. Информационная элита: корпорации и рынок новостей. – М., 1991.
2. Аникеев В.Е. История французской прессы (1830–1945). – М., 1999.
3. Беглов С.И. Четвертая власть: британская модель. История печати Великобритании от «новостных писем» до электронных газет. – М., 2002.
4. Беспалова А.Г., Корнилов Е.А., Короченский А.П. и др. История мировой журналистики: Учеб. пособие. – М.: Ростов н/Д, 2003.
5. Вороненкова Г.Ф. Путь длиною в пять столетий: от рукописного листка до информационного общества. Национальное своеобразие СМИ Германии. – М., 1999.
6. Ворошилов В.В. Журналистика: Учебник. – СПб., 2004.
7. Голядкин Н.А. История отечественного и зарубежного телевидения. – М., 2004.
8. Дугин Е.Я. Кабельное ТВ на Западе. – М., 1998.
9. Зарубежная журналистика накануне XXI в.: В 3 ч. – М., 2004.
10. Иванян Э.А. От Джорджа Вашингтона до Джорджа Буша. Белый дом и пресса. – М., 1991.
11. История мировой журналистики: Учеб. пособие. – М.: Ростов н/Д, 2004.
12. История печати: Антология: В 2 т. – М., 2001. – Т. 1.
13. Кирия И.В. Телевидение и Интернет во Франции на пути к информационному обществу. – М., 2005.
14. Котенок Р.Я. Телевидение ФРГ в двух измерениях. – М., 1978.
15. Майн Х. Средства массовой информации в Федеративной Республике Германии / Пер. с нем. – М.: Риден, 1995.
16. Макеенко М.И. Ежедневная печать: Американский опыт конца XX столетия. 1995–2000. – М., 2004.

17. Матвеев В.А. Империя Флит-стрит. – М., 1961.
18. Новомбергский Н. Освобождение печати во Франции, Германии, Англии и России // История печати: Антология / Сост. Я.Н. Засурский, Е.Л. Вартанова. – М., 2001. – Т. 1.
19. Орлов Ю.Я. Крах немецко-фашистской пропаганды в период войны против СССР. – М., 1985.
20. Орлов Ю.Я. Печать ФРГ. – М., 1970.
21. От книги до Интернета. Журналистика и литература на рубеже нового тысячелетия. – М., 2000.
22. Периодическая печать на Западе: Сб. статей // История печати: Антология: В 2 т. / Сост. Я.Н. Засурский, Е.Л. Вартанова. – М., 2001. – Т. 2.
23. Саламон Л. Всеобщая история прессы // История печати: Антология: В 2 т. / Сост. Я.Н. Засурский, Е.Л. Вартанова. – М., 2001. – Т. 1.
24. Трыков В.П. Зарубежная журналистика XIX века: Учеб.-метод. пособие для студентов факультета журналистики. – М.: ИМПЭ им. А.С. Грибоедова, 2004.

Допоміжна

25. Англия в памфлете. Английская публицистическая проза начала XVIII века. – М., 1987.
26. Артемов В., Семенов В. Би-Би-Си. История. Аппарат. Методы радиопропаганды. – М., 1978.
27. Багдикян Б. Монополия средств информации. – М., 1987.
28. Беглов С.И. Империя меняет адрес. – М., 1997.
29. Вачнадзе Г.Н. Печать V Республики (1958–1968 гг.). – М., 1969.
30. Волковский Н.Л. История информационных войн. – Ч. 1, 2. – СПб., 2003.
31. Голованова Г.А. Печать США в начале 90-х годов. – М., 1996.
32. Гуревич С.М. «Новая рейнская газета» К. Маркса и Ф. Энгельса. – М., 1958.
33. Дератани Н.Ф., Тимофеева Н.А. Хрестоматия по античной литературе: В 2 т. – М., 1965.
34. Живейнов Н.И. Капиталистическая пресса США. – М., 1956.
35. Кашлев Ю.Б. Информационный взрыв. Международный аспект. – М., 1988.
36. Кашлев Ю.Б. Массовая информация и международные отношения. – М., 1981.
37. Киш Э.Э. Приключения на шести континентах. – М., 1985.
38. Корнилова Е.Н. Риторика – искусство убеждать. Своеобразие публицистики античной эпохи. – М., 1998.
39. Кузнецова Т.И., Стрельникова И.П. Ораторское искусство в Древнем Риме. – М., 1976.
40. Куле К. СМИ в Древней Греции: сочинения, речи, разыскания, путешествия / Пер. с франц. – М., 2004.
41. Лабутина Т.Л. Мораль и политика английского журналиста Джозефа Аддисона // Публицистика эпохи Просвещения. – СПб., 1995.
42. Любимов Б.И. Семьдесят лет британского вещания. Краткая история радиовещания и ТВ Великобритании. – М., 1995.
43. Маневич С.М. Издано Парижской Коммуной. – М., 1978.
44. Национальные модели информационного общества. К 250-летию Московского университета. – М., 2004.
45. Острогорский В.М. Осторожно: «Немецкая волна». – М., 1985.
46. Панфилов А.Ф. Радиовойна: история и современность. – М., 1984.
47. Попов Ю.В. Публицисты Великой французской революции. – М., 1989.
48. Прайс Монро Э. Масс-медиа и государственный суверенитет: Глобальная информационная революция и ее вызов власти государства. – М., 2002.
49. Прайс Монро. Телевидение, телекоммуникации и переходный период: право, общество и
50. Пруцков Г.В. Введение в мировую журналистику: Антология: В 2 т. – М., 2003.
51. Урнов М.В. Неподражаемый. Чарльз Диккенс – издатель и редактор. – М., 1990.

52. Ученова В.В. Исторические истоки современной публицистики. – М., 1972.
53. Шарончикова Л.В. Печать Франции (80–90 гг.). – М., 1995.
54. Шарончикова Л.В. Французская журналистика 1944–1958 гг. – М., 2001.
55. Якименко Н.Л. Американская журналистика и издательское дело // История литературы США: В 3 т. – М., 1997. – Т. 1.
56. Якимович Т. К. Французский реалистический очерк. 1830–1848. – М., 1963.
57. Якимович Т.К. Сатирическая пресса французской республиканской демократии. 1830–1835. – Киев, 1961.